

Ansøgning til BUPL's forskningspulje 2011

- Skemaet **skal** udfyldes elektronisk (skriftstørrelse min. **12 punkt**).
- **Alle** spørgsmål **skal** besvares.
- Ansøgningen skal indsendes elektronisk til ppn@bupl.dk. senest mandag den 20. juni 2011, kl.12.00.
- Yderligere information kan findes på hjemmesiden, www.bupl.dk/forskning.
- Der kan vedlægges bilag, men ansøgningskemaet skal kunne stå alene. Ansøgningen eksklusiv bilag må max være 12 sider.

1. Projektets titel

Anfør et kort og præcist navn på projektet.

Projekt TIDLIG-BO-GO
-Tidlig insats i daginstitutioner beliggende i forsømte boligområder

2. Resume

Max. 10 linier.

Forskningsprojektet indkredser og undersøger de særlige pædagogiske roller, som arbejdet i daginstitutioner beliggende i såkaldt ghetto-lignende boligområder både fordrer og udvikler hos pædagogerne. Forskningsmæssigt set er ghettoer et politisk ladet udtryk for forsømte boligområder, der er præget af socio-spatiale afsondringsprocesser – dvs. processer hvorved specifikke sociale kategorier og aktiviteter indesluttet, omsluttet og isoleres i specifikke dele af det fysiske og sociale rum (Wacquant 2010, Schultz Larsen 2011). Disse afsondringsprocesser er medvirkende til at koncentrere mængden af sociale problemer i et afgrænset boligområde og har den konsekvens, at vilkårene for det pædagogiske arbejde i daginstitutioner i et forsømt boligområde adskiller sig markant fra vilkårene i en gennemsnitlig daginstitution (Petersen 2009).

Ny dansk forskning viser, at arbejdet i daginstitutioner beliggende i forsømte boligområder (kaldet Type C daginstitutioner) er karakteriseret ved i højere grad at anvende socialpædagogiske forståelsesrammer (Rosendal Jensen 2006) og ved at pædagogerne prioriterer familiararbejdet, herunder støtte til forældrene samt særligt tilrettelagte indsatser som rækker væsentligt udover traditionelle almenpædagogiske forståelser af daginstitutionen (Petersen 2008; 2009; 2010; 2011).

Gennem to lokalt forankrede udviklingsprojekter i daginstitutioner udvikler dette forskningsprojekt ny viden om karakteren af det tidligt forebyggende arbejde i Type C daginstitutioner.

Både centrale og lokale myndigheder har for tiden et bredt fokus på indsatsen overfor de forsømte boligområder. Det kan bl.a. ses som et resultat af regeringens ghetto-plan, der langsigtet allokerer et stort milliardbeløb (via Landsbyggefonden, SATS-puljemidlerne og Initiativaftalen med kommunerne i aftale om finansloven) til forsømte boligområder. Ghetto-planen fokuserer primært på bygningssanering i samspil med den pædagogiske forebyggende indsats i boligområderne og den forpligter - via aftale om finansloven - kommunerne til at øge den forebyggende indsats. Således vil forskningsprojektet her sikre, at fremtidige forebyggende indsatser i daginstitutioner beliggende i forsømte boligområder kan bygge på et forskningsbaseret grundlag. Samtidig kan den nye viden anvendes generelt professionsfagligt, da langt de fleste daginstitutioner må arbejde specifikt med de professionelle roller i forhold til den tidlige indsats over for udsatte børn.

3. Beløb	
<i>Der kan søges om et beløb op til 1.000.000 kr. til forskningsprojektet.</i>	
Der søges om	Kr. 999.165

4. Ansøger	
<i>Er der tale om et samarbejde mellem flere institutioner oplyses alle parter. Førstnævnte udgør projektlederen.</i>	
Navn	Campus Chef Per Lindblad
Arbejdssted/ forskningsinstitution	Danmarks Pædagogiske Universitet, v. Århus Universitet, Institut for Pædagogik.
Adresse	Tuborgvej 164, 2400 København NV.
Tlf.	88 88 98 50 samt efter 1. juli 2011 87 16 37 09 – Mobil 29 33 26 56
E-mail	nrj(a)dpu.dk
Kontaktperson	Lektor Niels Rosendal Jensen

5. Projektbeskrivelse

<p>5.1. Problemstilling(er)</p> <p><i>Herunder beskrivelse af relevansen for pædagoger eller ledere.</i></p> <p>Pædagoger og ledere på daginstitutioner i Danmark har væsensforskellige arbejdsbetingelser i deres pædagogiske arbejde. For pædagoger er det især forskellen mellem få eller mange udsatte børn i det daglige arbejde, der opleves som en afgørende faktor. Christensen (1996) har tidligere indfanget denne problemstilling, og Petersen (2009) har yderligere indkredset, at vi kan tale om 3 typer af daginstitutioner, afhængigt af beliggenhed og antal af udsatte børn i daginstitutionen. Type A institutioner er beliggende i parcel- og villaområder, hvor pædagoger ikke oplever at have udsatte børn, mens Type B og C institutioner i høj grad oplever at have mange udsatte børn, der periodisk har det svært og har brug for særlige indsatser til støtte for udvikling og trivsel.</p> <p>Type C daginstitutionerne er beliggende i forsømte boligområder (såkaldte ghettoer) og her er vilkårene og den pædagogiske opgave markant anderledes. En stor andel af børnene i disse boligområder er i en dobbelt udsat risikoposition og har derfor brug for dobbelte kompetencer (Nygren 2010, Rosendal Jensen & Petersen in prepp). De skal både udvikle kompetencer i at leve i et moderne samfund i lighed med alle andre børn og <i>samtidig</i> skal de udvikle kompetencer i at håndtere en opvækst præget af social udsathed og ulige livschancer (Nygren et al. 2010, Jensen 2005, Jensen et al. 2005, Jensen et al. 2010, Petersen 2009; 2010; 2011).</p> <p>Pædagoger, der arbejder i forsømte boligområder, er ligeledes dobbelt udfordrede. De skal understøtte udviklingen af dobbelte kompetencer – dvs. på en og samme tid arbejde forebyggende med tidlig indsats og samtidig sikre almenpædagogiske målsætninger som skoleparathed. Begge dele skal pædagogerne lykkes med i forhold til en børnegruppe, der har væsentligt anderledes</p>

kulturelle og sproglige forudsætninger end børnegrupper fra daginstitutioner beliggende uden for forsømte boligområder.

Ny dansk forskning peger på, at pædagoger i Type C daginstitutioner i højere grad vægter den tidlige forebyggende indsats og forældresamarbejdet. Der foretages mange og ofte komplekse indsatser i dagligdagen, som f.eks. at hjælpe forældre med kontakt til læge, forvaltning eller støtte til at komme på arbejde. Dette peger i retning af, at pædagoger i forsømte boligområder i langt højere grad arbejder efter socialpædagogiske forståelsesrammer (Kornbech og Jensen 2009; 2011a; 2011b), dvs. at de i deres arbejde rækker langt ud over traditionelle almenpædagogiske forståelser af daginstitutionen (Petersen 2009, Petersen in press).

Et overblik over den eksisterende forskning på området (Ploug 2003; 2007a; 2007b, Hestbæk & Christoffersen 2002, Jensen et al. 2003, Jensen et al. 2005, Jensen 2005, Jespersen 2006, Nordenbo et al. 2008, Larsen et al. 2010, Rosendal Jensen & Petersen in prepp) viser, at der i dansk sammenhæng ikke findes forskningsbaserede undersøgelser af pædagogers roller og faglige kompetencer i relation til arbejdet med socialt udsatte børn på daginstitutioner beliggende i forsømte boligområder.

Der findes heller ikke undersøgelser, som specifikt har fokus på pædagogers og lederes udvikling af egen pædagogisk praksis i arbejdet med socialt udsatte børn i forsømte boligområder (Petersen 2009, Nordenbo et al. 2010). Endelig er der hverken dansk eller international forskning, der tager udgangspunkt i børneliv i forsømte boligområder (Burton et al. 2004, Oldrup et al. 2010, Christensen 2010), om end der eksisterer omfattende forskning om udsatte børn i daginstitutionen (Ploug 2003; 2007a; 2007b, Jensen, et al. 2003, Jensen et al. 2005, Jensen et al. 2010, Egelund et al. 2007, Petersen 2009). Konklusionen er, at det særlige sæt pædagogiske roller og kompetencer som tages i anvendelse i Type C daginstitutioner i forhold til den tidlige forebyggende indsats hverken er empirisk undersøgt eller dokumenteret. Det fører til fire problemstillinger som skitseres i det følgende.

Problemstilling 1: Professionelle pædagoger, der arbejder på området, mangler et solidt vidensbaseret handlegrundlag under deres eksisterende praksis.

Problemstilling 2: Manglen på viden bliver problematisk set fra et uddannelsesperspektiv. To danske undersøgelser viser, at pædagogstuderende mangler faglig viden om udsatte børn (Petersen 2008, Petersen & Rosendal Jensen 2009, Kofod & Petersen in prepp). De studerendes forestillinger om daginstitutionen som et arbejdsfelt inkluderer ikke arbejdet med udsatte børn, men er centreret om temaer som pasning, leg og læring. En sådan generel uoverensstemmelse mellem de studerendes viden og forestillinger på den ene side og virkeligheden i daginstitutioner på den anden side kan medvirke til, at daginstitutioner ikke i tilstrækkeligt omfang udvikler faglig viden og pædagogiske metoder, der kan styrke det forebyggende arbejde med udsatte børn.

Problemstilling 3: Vi ved, at opvækst og ungdom i forsømte boligområder markant øger risikoen for senere marginalisering, lavt uddannelsesniveau, vold, arbejdsløshed, misbrug, anbringelser, banderelateret samvær mfl. (Christoffersen 1999, Balvig 2000, Egelund et al. 2004, Christensen 2006, Bengtsson et al. 2008, Bryderup 2010, Petersen 2010). Såfremt vi ikke får undersøgt karakteren og betydningen af det forebyggende arbejde i Type C daginstitutioner, får vi heller ikke klarlagt hvilke potentialer, den pædagogiske profession har for at handle forebyggende i forhold til en massiv og kompleks samfundsmæssig problemstilling – de forsømte boligområder.

Problemstilling 4: Visse typer pædagogisk forskning tenderer mod at opfatte professionen som en entydig størrelse, og producerer derfor relativt uniform viden og redskaber. Det er samtidig en videnstype, som i mindre grad medtænker betydningen af de forskellige sociale, politiske eller

samfundsmæssige forhold, som det specifikke pædagogiske arbejde er indlejret i og påvirket af. Som det fremgår af eksemplet med Type C daginstitutioner, så er den slags forskning problematisk, fordi man derved ikke indfanger de væsensforskellige muligheder og betingelser, som der kan være for det pædagogiske arbejde – selv inden for samme praksisfelt. Ovenstående er en problemstilling for professionen, hvis alle dens udøvere på alle praksisfelter skal tilbydes en viden, der står mål med hverdagens kompleksitet. Uniform viden resulterer nemt i tilbagevendende problemer og frustration for praktikere, hvis de i mødet med en pædagogisk udfordring anvender en viden, der ikke i tilstrækkelig grad har en indbygget følsomhed overfor den kontekst, som udfordringen skal løses i. Problemstillingen er beskrevet i litteraturen, der taler om at pædagogisk viden i værste fald kan blive deterministisk og desubjektiverende (Holzkamp 1985; 1998, Dreier 2001), hvis professionen anskues helt eller delvis som en entydig størrelse.

Dette forskningsprojekt løser de første 3 problemstillinger ved at producere den manglende viden og angriber den fjerde problemstilling ved at vælge et forskningsperspektiv, der er stærkt kritisk overfor andre forskningsperspektiver, der i højere grad opfatter professionen som en entydig størrelse løst af de samfundsmæssige kontekster, som professionen er hensat til at løse sine udfordringer i.

Ovenstående 4 problemstillinger fører til opstillingen af følgende centrale forskningsspørgsmål:

Centrale forskningsspørgsmål:

1. Hvordan arbejder pædagoger i Type C daginstitutioner med udsatte børn?
2. Hvilket udviklingspotentiale indfries, når pædagoger fra to Type C daginstitutioner deltager i et toårigt lokalt forankret udviklingsprojekt rettet mod det pædagogiske arbejde med udsatte børn?
3. Hvilke praksisforandringer af betydning for udsatte børn kan iagttages når pædagoger og ledere udfordres til at tænke forebyggende indsats gennem et børneperspektiv?
4. Hvilke nye metoder, indsatser eller værktøjer udvikles i løbet af forskningsprojektet i forhold til a) den pædagogiske praksis i Type C daginstitutioner og b) udviklingsarbejde rettet mod pædagogiske handlekompetencer i Type C daginstitutioner?

Det afgørende nye ved forskningsprojektet er, at pædagogerne – i kraft af børneperspektivet (Kousholt 2005, Højholt 2005, Schwartz 2007, Petersen 2009) – udfordres og opfordres til at deltage i udviklingen af inklusionsfremmende processer i de dele af et børneliv, som leves både *i* og *udenfor* daginstitutionens fysiske rammer, men *inden for* det forsømte boligområdes rammer. Sagt anderledes, så søger forskningsprojektet at tilbyde nogle rammer, der støtter at pædagogerne kan eksperimentere med at koble deres forebyggende arbejde med eksterne aktører eller aktiviteter, der har lignende formål i forhold til udsatte børn.

Vi ved at pædagoger og ledere i Type C daginstitutioner specifikt ønsker sig mulighed for at:

- a) lave flere udadvendte forebyggende tiltag i forhold til forældre,
- b) mere målrettet samarbejde med de boligsociale medarbejdere eller andre lokale aktører samt
- c) flere muligheder for nye typer aktiviteter i nærområdet, der har et udviklingsmæssigt sigte i forhold til udsatte børn (Petersen 2009, Petersen in prepp).

Således bygger tilrettelæggelsen af forskningsprojektet, på ideen om at sætte en ramme for et eksisterende udviklingsønske.

5.2. Forskningsmetoder og teorianvendelse

Herunder beskrivelse af forskningsaktiviteter.

Forudsætningen for at udvikle ny og brugbar viden er anvendelsen af et forskningsperspektiv, der indtænker den betydning, som det forsømte boligområde har på den pædagogiske praksis og de børn, som lever i boligområderne.

Derfor tager forskningsprojektet afsæt i en kritisk psykologisk teoriramme (Holzkamp 1998), således som den er udviklet i en dansk sammenhæng (Dreier 1979; 2001, Højholt 2001; 2005, Schwartz 2007, Petersen 2009). Samtidig hentes inspiration fra Nygrens teori om pædagogiske handlekompetencer (Nygren 2004), som er baseret på virksomhedsteorien. Sammen med inspiration fra sociokulturel læringsteori (Lave & Wenger 2004) danner disse teoretiske perspektiver grundlag for at udvikle og undersøge professionelle pædagogers kompetencer, roller og funktioner i det daglige arbejde.

På denne teoretiske baggrund vælges et praksisforskningsperspektiv, der er en særlig 'figur' eller arbejdsmåde at gennemføre forskning efter. Det afgørende ved praksisforskningsfiguren er, at den fastholder et krav om, at praksis undersøges ud fra praktikerens perspektiv – dvs. med afsæt i den specifikke lokale praksis samt praktikerens vurderinger, oplevelser og erfaringer. Praksisforskning stiler efter, at ”teorierne skal kunne bruges til at analysere de problemer, der faktisk eksisterer i praksis og til at analysere hvilke muligheder, der er for at løse dem” (Mørck 2000: p.25). Mørck 2000 indkredser tre karakteristika ved et praksisforskningsperspektiv;

1. teori og praksis fungerer som en slags ”joint venture”,
2. det undersøgte praksisfelt må sættes i relation til dets specifikke samfundsmæssige vilkår og betingelser
3. forskeren arbejder med *et kritisk dobbelt perspektiv* på udviklingsprojektet - dvs. på den ene side forstår forskeren praktikerens indlejret i et bestemt praksisfelt, der også tæller andre praktikere, nærmiljøet og forskeren selv, og på den anden side forstår forskeren det, der foregår i udviklingsprojektet som diskurs (dvs. forskellige og varierende måder at tale om praksis på).

Praksisforskningsfiguren åbner brug af en række forskellige metoder; interview, deltagende observation, logbøger, workshops mfl. der simultant udvikler viden til deltagerne og til det fælles forskningsprojekt, der på sin side leverer ny forskningsmæssig viden til deltagerne i form af spejlinger eller feedback.

Begge daginstitutioner inviteres til at deltage i et praksisforskningsforløb. Det indebærer, at pædagoger og ledere tager imod en rolle som medforskere (Holzkamp 1998, Højholt 2005, Petersen 2009). Der er tale om en rolle, hvori de professionelle forventes at være aktive medskabere og deltagere i hele forskningsprojektet; fra detailplanlægningen over indsamlingen af viden til analyse og konklusion, mens forskeren indtager en initierende, faciliterende, rådgivende eller rammesættende rolle, der kan bidrage med ny viden udefra, hvis det kræves. Der er tale om et meget tæt samarbejde mellem forsker og praktiker omkring en fælles defineret udviklingsopgave med videnskabelig vidensudvikling som en sideløbende proces. Det er forskning udført *SAMMEN* med pædagoger i modsætning til forskning *OM* pædagoger, idet praktikerens opfattelse og behandling som ekspert på sit felt og i sit liv.

Forskningsprojektet forstår de professionelle kompetencer som indlejret i og påvirket af en be-

stemt situeret praksis under bestemte strukturelle og organisatoriske forhold (Nygren 2004, Lave & Wenger 2004), der er underlagt specifikke samfundsmæssigt organiserede betingelser (Brante 1988; 2005, Bourdieu 2004, Broady 1986). Dette kompetencesyn fordrer, at man i sin analyse har fokus på de pædagogiske kompetencer samtidig med et fokus på selve det udførte pædagogiske arbejde, der påvirker de pædagogiske kompetencer. Således bliver der tale om et professionsinternt perspektiv på de professionelles handlinger og kompetencer (Lave & Wenger 2004, Nygren 2004).

Hos Nygren nedbrydes en handlekompetence analytisk i fem samtidige dimensioner: 1) Arbejdsrelevant kundskab, 2) arbejdsrelevante færdigheder, 3) Arbejdsrelevant identitet, 4) Kontrol over forhold, der er relevante for arbejdets udførsel samt 5) Handleberedskab.

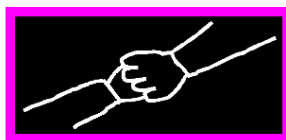
Samlet set bidrager de fem analytiske dimensioner til professionel handlekompetence, som Nygren definerer som ”*en menneskelig ressource som blandt andet setter den enkelte personen og det aktuelle professionelle praksisfællesskabet i stand til at løse bestemte opgaver i bestemte sociokulturelle og materielle omgivelser*” (Nygren 2004: p. 28).

Principielt er pædagogernes forståelse af de udsatte børn den væsentligste, men det kan give mening tillige at operere med en teoretisk indkredsning af udsatte børn. Mathiesen (1999) opfatter udsatte børn som en samlebetegnelse for børn, der befinder sig i et fravær af omsorgs- og udviklingsmuligheder, knyttet til deres sociale livsforhold. Han taler om ”*sociale nødsituationer*” for at fastholde, at situationen er foranderlig og dermed ikke stigmatiserende eller determinerende. Mathiesen fokuserer på barnets omsorgsrelationer som en basal udviklingsbetingelse og stiller dermed krav om, at der fokuseres på barnets mulighedsbetingelser for at udvikle omsorgsrelationer.

Ligeledes hos Nygren (1999) finder forskningsprojektet sine succeskriterier for de to lokalt forankrede praksis- og metodeudviklingsprojekter. Først og fremmest skal nyudviklet viden og praksis være forankret eksplicit og systematisk i de daglige rutiner hos pædagoger og ledere. Både det forskningsmæssige blik og de deltagende pædagoger og ledere skal vurdere, at den nye praksis er en integreret del af deres viden, færdigheder og handleberedskab, før forløbet kan siges at være en succes. Teorien om pædagogiske handlekompetencer bruges i denne forbindelse til at målrette det blik, der vurderer i hvilken grad succeskriterierne er opfyldt og inden for hvilke underområder.

For at opnå en konkret forståelse af de udsatte børn, som pædagogerne arbejder med, følger forskningsprojektet 4 udsatte børn fra hver daginstitution gennem interviews med forældrene (eventuelt via tolk) før og efter udviklingsforløbene i daginstitutionerne. Disse interviews skal tegne et billede af det enkelte barns situation og samtidig identificere, om forandringer skabt i udviklingsprojektet (nye pædagogiske roller, metoder, værktøjer eller aktiviteter) har haft en betydning for det enkelte barn. Interviewene suppleres med pædagogernes narrativer om disse børn, der indgår som en del af udviklingsaktiviteterne i udviklingsarbejdet.

I den overordnede tilrettelæggelse af forskningsprojektet forstås de to involverede daginstitutioner som cases – dvs. at elementerne i forskningsprojektet arrangeres efter anerkendte casestudiemetoder (Flyvbjerg 1991). Det indebærer, at der før udviklingsarbejdet udarbejdes en indledende karakteristik af hver daginstitution og dens nærmiljø, som bygger på indledende interviews med forældrekredsen, pædagogerne, ledelsen af daginstitutionen samt relevante andre aktører, der arbejder med forebyggende indsats i det forsømte boligområde. Samme interviewrunde samt udarbejdelse af en karakteristik gentages *efter* udviklingsforløbet mhp. at kunne identificere foran-

dringer i praksisprocesserne (de pædagogiske roller, værktøjerne, indsattstyper, samarbejdsflader, aktiviteterne mv.). Begge karakteristikker leveres tilbage til daginstitutionerne og indgår i udviklingsprojekterne som spejling – indledningsvis og umiddelbart før den afsluttende evaluering.

Med henblik på at indfange pædagogernes aktuelle viden og oplevelser af arbejdet udarbejdes der spørgeskemaer, som pædagogerne udfylder før og efter udviklingsforløbet. Spørgeskemaerne fokuserer på individuelle forhold; selvforståelse, faglig identitet, oplevede dilemmaer, konkrete udfordringer mfl.

Forskningsprojektet udarbejder en karakteristik af de 2 involverede belastede boligområders symbolske kapital former (Bourdieu 2004, Bourdieu & Waquant 2004). De to boligområder karakteriseres i forhold fire dimensioner, der tænkes at udgøre områdets samlede belastningsgrad /symbolske kapital; 1. stigma/image, 2. økonomiske og sociale begrænsninger relateret til beboerne, 3. økonomiske og sociale begrænsninger relateret til arbejds- og boligmarked i området samt 4. institutionel afgrænsning (aflukning). Karakteristikkerne, der fortæller noget om daginstitutionens nærmiljø, udarbejdes på basis af et litteraturstudie af allerede produceret analytisk materiale (Schultz Larsen 2008). Karakteristikkerne diskuteres med pædagoger og ledere forud for udviklingsforløbet, så karakteren af nærmiljøet sættes i relation til pædagogernes daglige arbejde og dermed bliver en del af den baggrund, der formuleres nye målsætninger for udviklingsarbejdet på.

5.3. Inddragelse af pædagoger og ledere

Herunder beskrivelse af hvordan pædagoger og ledere inddrages i løbet af projektet.

Pædagoger, forskere og ledere arbejder sammen i en udviklingsledelse (for hvert udviklingsprojekt) og denne gruppe fungerer som styregruppe for udviklingsprojektet.

Ledelse og medarbejdergruppen udarbejder i samarbejde med forskeren en detailplan (deltagelse, målgrupper, organisering, udviklingsaktiviteter, tidsrammer) samt en lokale målsætninger for udviklingsforløbet, når alle indledende aktiviteter er overstået.

Pædagoger og ledere fører logbøger, der fastholder de pædagogiske refleksioner, som forskellige typer udviklingsaktiviteter har givet anledning til. Forskerne rammesætter arbejdet i logbøgerne, hver gang der skrives i dem, og logbøgerne er således også en samarbejdsflade mellem forskere, ledere og pædagoger.

Personalet deltager i forskningsprojektets indledende fase i flere typer dataindsamling, der har til formål at oparbejde det fælles vidensgrundlag, som udviklingsprojekterne tilrettelægges efter. Alle indledende dataindsamlinger foregår face-to-face med forskerne (blandt andet med henblik på at understøtte opbygningen af tillid som baggrund for det kommende samarbejde). De professionelle deltager i diskussioner og identificeringer af viden, indsattstyper eller nye metodeudkast, der kan udvikles som en del af at indfri det identificerede udviklingspotentiale. Undervejs deltager pædagoger og ledere i formativ evaluering af aktiviteterne (og dermed i styringen af udviklingsprojektets retning) samt giver praksisvaliderende feedback på udkast til forskningsresultater eller produkter med relation til spredningsplanen.

Endelig inddrages pædagoger og ledere i udvælgelsen af form og indhold (værktøjer, case-

eksempler mv.) til et inspirationshæfte, der tager udgangspunkt i erfaringerne fra udviklingsprojekterne og har fokus på udvikling af den tidlige indsats i forsømte boligområder. Hæftet henvender sig bredt til flere typer interessenter, herunder pædagoguddannelserne, andre daginstitutioner, politikere og forvaltningen. Enkelte praktikere udarbejder tekst eller giver feedback på tekststudkast til hæftet.

5.4. Formål

Herunder forventede forskningsresultater.

Det primære formål er at svare på de fire centrale forskningsspørgsmål for derigennem at løse de tre problemstillinger skitseret i afsnit 5.1 og angribe den fjerde problemstilling.

Således forventer vi følgende forskningsresultater:

1. En beskrivelse af hvordan pædagoger i Type C daginstitutioner arbejder med tidlig forebyggende indsats i forsømte boligområder.
2. En analyse af, hvad den pædagogiske profession kan bidrage med fremadrettet i forhold til at forebygge og begrænse risikoen for marginalisering som resultat af børneliv i forsømte boligområder (svarene på forskningsspørgsmål 2 og 3 sammenholdt med hinanden giver analysegrundlaget).
3. En samling praksisvaliderede metoder, indsatser og værktøjer, der kan a) støtte pædagogers arbejde i Type C daginstitutioner samt b) bruges i andre pædagogiske metode- og praksisudviklingsforløb rettet mod den tidlige forebyggende indsats.

Den nyudviklede viden kan anvendes til at udvikle en øget rollebevidsthed og stærkere faglig identitet og handleberedskab hos pædagoger, der arbejder i forsømte boligområder, hvor de faglige udfordringer i retning af den tidlige forebyggende indsats har et sådant omfang og en sådan karakter, at der i særlig grad er brug for et forskningsbaseret og praksisvalideret vidensgrundlag som ryggestød til rolleudførelsen.

Forskningsprojektet kan fremhæve og artikulere professionens eksisterende bidrag og eventuelt uudnyttede potentialer i forhold til de tidligt forebyggende indsatser i forsømte boligområder. Det er i vores vurdering interessant både professionspolitisk, forskningsmæssigt såvel som samfundsøkonomisk og etisk.

5.5. Formidling og implementering

Hvordan forventes det, at projektet skal formidles til det pædagogiske felt, samt eventuelle implementeringsovervejelser. Skal knyttes til de beskrevne formidlingskrav i udbudsmaterialet.

Som pædagogernes professionsuniversitet har DPU nogle særlige muligheder for at formidle resultaterne fra forskningsprojektet til den pædagogiske praksis gennem undervisning på master- og kandidatniveau. Forskningsprojektet vil blive inddraget i undervisnings- og formidlingsaktiviteter i Master i Småbørnspædagogik og Master i Socialpædagogik samt endvidere i Kandidatuddannelsen i Pædagogisk Sociologi. Desuden præsenteres resultaterne på fagcafeer og fyraftensmøder for både studerende og praktikere *((aktiviteterne er ikke datofastsat, men henlægges til 2014))*.

Som nævnt i 5.3 udgiver forskningsprojektet et nationalt inspirationshæfte om forskningsindsatsens resultater. Med henblik på at igangsætte en løsning af problemstillingen vedrørende pædagogstuderendes manglende viden om udsatte børn (se 2. problemstilling i afsnit 5.1) udarbejdes inspirationshæftet med et kapitel, der indeholder lektionsplan, faglige opgaver og diskussionsoplæg, der kan bruges direkte på pædagoguddannelserne (enten målrettet et bestemt fag eller som et tværfagligt forløb med en specifik rolle i forhold til pensumbeskrivelserne). Flerheden af dimensioner i forskningsprojektet kan være et godt undervisningsmæssigt eksempel på, hvordan praksis, udvikling, teori, hverdag, handling, forskning, børnecases, kompetencer og faglige redskaber griber ind i hinanden og hænger sammen inden for professionen. Niveaue, didaktikken, lektionsplanen og de konkrete foreslåede undervisningsaktiviteter afstemmes med en underviser på pædagoguddannelsen, og der vil blive udsendt et nyhedsbrev om hæftets muligheder til cirkulation blandt lærerstaben på pædagoguddannelserne ved hæftets udgivelse *((inspirationshæftet udvikles fra feb. 2013 til aug 2014))*.

To specialestuderende fra kandidatuddannelsen i pædagogisk sociologi tilbyder at skrive deres specialer i tilknytning til forskningsprojektet. Specialerne afleveres til BUPL og de involverede daginstitutioner – i hardcopy samt gennem mundtlig formidling. Temaet for specialerne aftales mellem daginstitutionerne og de specialestuderende, men relateres til forskningsprojektets fokus uden krav om samme tilgang og teori *((specialerne afvikles tidligst fra aug. 2012))*.

Post Doc, Ph.D, Kirsten Elisa Petersen og Lektor Niels Rosendal Jensen stiller sig til rådighed for præsentation og diskussion af projektet og dets resultater på 5 BUPL arrangementer *((arrangementerne afvikles tidligst fra aug. 2012 og efter BUPLs ønske))*.

Hvis forskningsprojektet gennemføres, så finansierer Institut for Pædagogik et adjunkturpædagogikum til post doc. Ph.d, Kirsten Elisa Petersen, der således kvalificeres til forskning og undervisning i relation til daginstitutionens arbejde samt professionelle pædagoger og udsatte børn som et særligt videns- og forskningsfelt *((afvikles over 1 år i perioden fra 2012 til sep. 2014))*.

Der skrives en artikel til ”Børn og Unge” og der er afsat ressourcer i budgettet til et antologibidrag, der tager udgangspunkt i erfaringerne fra forskningsprojektet *((afvikles tidligst aug. 2012))*. Forud for offentliggørelse af den afsluttende rapport udsendes to pressemeddelelser (en til de lokale medier, der dækker de berørte boligområder og en til de nationale medier) med invitation til pressemøde /offentliggørelsesceremoni hos BUPL *((afvikles sep. 2014))*.

Parallelt med dette forskningsprojekt søger DPU v. Århus Universitet, Institut for Pædagogik v. Kirsten Elisa Petersen og Niels Rosendal Jensen om eksterne midler fra andre fonde til to be-

slægtede projekter, der også har forebyggende arbejde i forsømte boligområder som overordnet fokus. Hvis alle tre projekter realiseres (ét har allerede fået det ansøgte beløb), så vil nærværende forskningsprojekt opnå større opmærksomhed og en bredere politisk gennemslagskraft nationalt. Samtidig kan projekterne krydsbefrugte hinanden undervejs. I det omfang alle tre projekter realiseres, så åbner det mulighed for, at dette projekts selvstændige spredningsplan med professionsfokus kan trække på de to øvrige projekters netværk til vidensspredning. F.eks. er det – i regi af et af de planlagte projekter - planen at invitere alle 17 kommuner med forsømte boligområder (på regeringens ghetto-liste over de 29 mest forsømte boligområder) til at deltage i et dialogforum, hvor repræsentanter for Servicestyrelsen og Socialministeriet samt de pædagogiske professionsforeninger også inviteres til at deltage. I dette forum er det målet – med afsæt i f.eks. regeringens Initiativaftale med kommunerne og den bredere mobiliseringsbevægelse på området - at skabe nye spin-off projekter i landets øvrige 27 forsømte boligområder på basis af den nye viden produceret i de tre beslægtede projekter. Til brug i dette dialogforum vil CASA – i fald det største af projekterne realiseres – udarbejde en cost-benefit analyse i forhold til den tidlige forebyggende indsats i Type C daginstitutioner med det formål at skabe interesse og handleparathed i kommunerne og socialchefforeningen i forhold til at igangsætte flere lokalt forankrede udviklingsprojekter på daginstitutionsområdet. Således er det en målsætning for de implicerede forskere (Kirsten Elisa Petersen og Niels Rosendal Jensen), at den viden, som forskningsprojektet her udvikler reelt finder anvendelse i den funktion, som den er skabt til – at vidensbasere praksis og facilitere udvikling i daginstitutioner beliggende i forsømte boligområder. *((Dialogforummet forventes at eksistere over en toårig periode fra efteråret 2012)).*